

Valsts un ES atbalsta pasākuma “Sadarbība” 16.1. apakšpasākuma “Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai”

Projekta numurs 23-00-A01612-000003

Jaunaudžu mehāniskās aizsardzības līdzekļu izstrāde no aitu vilnas.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

15.11.2024.

Jaunu platību ierīkošana

Pētījuma “Jaunaudžu mehāniskās aizsardzības līdzekļu izstrāde no aitu vilnas” ietvaros ir nodrošināta veiksmīga partneru savstarpējā sadarbība un projekta virzība. Projekta vajadzībām izgatavoti aizsardzības līdzekļu prototipi, kā arī noteikta vilnu jostu veidošanas produktivitāte, vilnas patēriņš (cik gatavā produkta, cik pārpalikumi). Konstatēts, ka ražojot vilnu jostas vidēji veidojas 48% vilnas pārpalikumi, ko iespējams izmantot granulu ražošanā. Kopā izgatavoja 1680 metrus vilnu jostu.

Ierīkotas papildus platības koku stumbru vai galotņu aizsardzības efektivitātes un noturības pārbaudei septiņos nogabalos ar kopējo platību 10 hektāri. Pielietoja trīs vilnas veidus: vilnas jostas, plucinātu vilnu un neapstrādātu vilnu, kā arī salīdzināšanai pielietots aizsardzības līdzeklis TRICO. Darbu laikā noteikta produktivitāte (koku skaits un veltītais laiks) un attiecīgā vilnas veida patēriņš. Jauni izveidotās platības atrodas Šķēdes, Jelgavas un Jaunkalsnavas apkārtnē. Kopā aizsargāja 4471 kokus, iztērējot 8,68 kg plucinātu, 10,15 kg neapstrādātu vilnu un 4,5 kg vilnas jostu. Koki kuriem veikta stumbru aizsardzība papildus marķēti ar krāsu.



Ar vilnas jostu a), plucinātu vilnu b) un TRICO c) aizsargāts koks.

Šajā periodā arī noteica koku stumbru vai galotņu aizsardzības efektivitāti un noturības uzskaiti 7 iepriekš ierīkotajās platībās ar to kopējo platību 15,5 hektāri. Darbu laikā, katram kokam noteica vai tam ir briežu dzimtas bojājumi, kā arī vilnas noturību, ko iedalīja piecās kategorijās stumbriem (1. – stāv kā uzlikta, 2. – nošļukusi, 3. – trūkst atsevišķi posmi, 4 – redzamas tikai vilnas pēdas, 5. – nav redzama vilna uz koka), bet galotņu aizsardzībai četrās kategorijās (1. – tā pat kā uzlikta, 2. – nošļukusi, 3. – nav, 4. – traucē augt).

Šajās platībās bija ļoti maz brieža dzimtas dzīvnieku bojājumu ka aizsargātiem, tā neaizsargātiem kokiem. Līdz ar to par efektivitāti grūti izdarīt secinājumus, iespējams vilnas kā tādas klātbūtne mežaudzē darbojas kā repelents kopumā.

Noturība vislabākā bija vilnas jostu aizsardzības variantā. Veicot galotņu aizsardzību ir secināts, ka ir jāuzmanās ar uzlikšanu, ka ir iespējama traucēta koku augšana, ja vilna ir pārāk cieši uzlikta, sevišķi lapu kokiem.



Bērzs kam pārāk cieši uzlikta vilna, un tā rezultātā nolūzusi galotne.

Noteikta bērzu, egļu un priežu saglabāšanās Kapusila karjerā, kur stādīšanas laikā pielietotas vilnu granulas un neapstrādāta vilna.